

Aprob,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

Raport

privind activitatea de monitorizare online efectuată la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare,
județul Dolj

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a activității de monitorizare online efectuată la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, județul Dolj, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare
2. Constatările rezultate din monitorizarea efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 33, art. 35 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, reprezentanții instituției Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, au efectuat o activitate de monitorizare prin metode alternative (online), în perioada 15.12.2020 - 18.12.2020, la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, județul Dolj.

Obiectivele activității de monitorizare au constat în: verificarea modului în care au fost întreprinse măsurile în scopul protecției pacienților internați împotriva contaminării cu COVID-19 și pentru respectarea drepturilor fundamentale, a modului în care au fost implementate recomandările formulate la vizita anterioară, verificarea sesizărilor și reclamațiilor pacienților, asigurarea asistenței pentru sănătate, reabilitarea psihologică, precum și alte aspecte cu relevanță pentru Mecanismul Național de Prevenire a Torturii.

În contextul pandemic actual, respectând principiul *do not harm* („a nu face rău”), având în vedere recomandările Subcomitetului de prevenire a torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (SPT), echipa din cadrul instituției Avocatul Poporului – Centrul zonal Craiova a efectuat activitatea de monitorizare prin metode alternative (solicitarea documentelor și informațiilor necesare, verificarea site-ului spitalului, întâlniri cu conducerea și personalul spitalului, utilizând platforma informatică skype, convorbiri telefonice etc.) la vizitele clasice.

La efectuarea monitorizării online au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului - _____, jurist, _____, psiholog, _____, medic, consilieri în cadrul Centrului zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, și _____, reprezentant al Organizației pentru Apărarea Drepturilor Omului - Filiala Regională Craiova.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații generale

Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare a fost înființat în anul 1960, prin reamenajarea unei unități militare, este situat în localitatea Poiana Mare, strada Gării, nr. 40, județul Dolj, fiind o unitate cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Sănătății.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații generale

Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare a fost înființat în anul 1960, prin reamenajarea unei unități militare; este situat în localitatea Poiana Mare, strada Gării, nr. 40, județul Dolj, fiind o unitate cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Sănătății.

Spitalul deține Certificat de Acreditare eliberat la data de 14.02.2020 de Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate, fiind încadrat în categoria „Nivel Acreditat”. Deține Autorizație Sanitară de Funcționare emisă de Direcția de Sănătate Publică a județului Dolj, la data de 04.03.2020.

Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare este o unitate sanitară de monospecialitate psihiatrie care asigură asistență medicală în specialitatea psihiatrie pentru pacienții din județul Dolj și din alte județe.

Potrivit Regulamentului de organizare și funcționare, unitatea furnizează servicii medicale preventive, curative și de recuperare în specialitatea psihiatrie pentru adulți.

Oferă servicii de spitalizare continuă în profilul spitalului și servicii medicale ambulatorii: consultații, investigații, stabilirea diagnosticului, indicații terapeutice medicamentoase, psihoterapie și consiliere psihologică.

Spitalul este integrat într-un sistem funcțional unitar prin care se asigură: accesul populației la toate formele de asistență medicală psihiatrică; stabilirea corectă a diagnosticului și a conduitei terapeutice pentru pacienții spitalizați; furnizarea tratamentului adecvat și respectarea condițiilor de prescriere a medicamentelor prevăzute în nomenclatorul de medicamente, conform reglementărilor în vigoare; aprovizionarea, depozitarea și distribuția medicamentelor; urmărirea calității medicamentelor în vederea creșterii eficienței tratamentelor; evitarea riscului terapeutic; aprovizionarea cu substanțe și materiale de curățenie și dezinfectante; asigurarea unui microclimat corespunzător, prevenirea și combaterea infecțiilor nosocomiale; aprovizionarea în vederea asigurării unei alimentații corespunzătoare afecțiunii, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, respectând alocația de hrană conform legislației în vigoare, precum și servirea mesei în condiții de igienă; încadrarea cu personal

medico-sanitar și cu alte categorii de personal, conform normativelor de personal în vigoare, care să permită funcționarea spitalului în condiții de eficiență; informarea despre serviciile medicale oferite și despre modul în care sunt furnizate; asigurarea accesibilității, continuității și calității serviciilor pentru persoanele cu tulburări psihice prin derularea Programului Național de Sănătate Mintală și Profilaxie în patologia psihiatrică.

Structura organizatorică și funcționarea spitalului erau reglementate prin Regulamentul de Organizare și Funcționare (R.O.F.), iar organizarea internă prin Regulamentul Intern (R.I.).

Spitalul are o capacitate de 500 de paturi, din care 256 pentru bărbați (Secțiile I, II, V și VI) și 184 pentru femei (Secțiile III, IV, VII), 60 de paturi pentru Secția de Psihiatrie mixtă.

La data efectuării activității de mediatizare erau internați 444 de pacienți, dintre care 242 erau încadrați în grad de handicap, 6 cu dizabilități fizice și un pacient internat conform art. 247 din Codul de procedură penală.

Paza și securitatea obiectivului erau asigurate de către personalul propriu.

Conform statului de funcții, la data vizitei unitatea funcționa cu 456 de posturi, din care 380 ocupate și **76 vacante (13 posturi medic, un sociolog, două farmacist, 20 asistent medical etc).**

Deși conducerea spitalului a prezentat documente din care rezultă că în cursul anului 2020 au fost încadrate 32 de persoane pe posturile vacante (medici specialiști, asistenți medicali, infirmieri, îngrijitori, muncitori calificați și necalificați), **echipa de vizită consideră că este necesară continuarea demersurilor pentru angajarea personalului pe posturile vacante, ținând cont de numărul mare al acestora (76).**

În anul 2020, până la data activității de mediatizare, niciun angajat nu a comis abateri disciplinare, fapt pentru care la nivelul spitalului nu s-au aplicat sancțiuni disciplinare în legătură cu activitatea desfășurată.

b) măsurile întreprinse pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19

În contextul epidemiologic actual creat de pandemia de coronavirus COVID-19, la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare au fost întreprinse măsuri în scopul protecției pacienților și personalului împotriva contaminării cu virusul, constând în:

- măsuri de organizare și desfășurare a activității în Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, prin întocmirea Planului de măsuri pentru pregătirea spitalului în contextul pandemic COVID-19, prin întocmirea unor proceduri și protocoale care să susțină desfășurarea activității în condițiile impuse de instituirea stării de urgență și a stării de alertă;

- extinderea activității destinate gestionării cazurilor de îmbolnăviri COVID-19, prin înființarea unui salon de boli infecțioase destinat supravegherii pacienților suspecți COVID, până la confirmarea diagnosticului și până la transferul acestora într-un spital suport COVID, în Pavilionul A, din cadrul spitalului, stabilind un circuit funcțional prin cortul de triaj, camera de gardă, cele două intrări către salonul de boli infecțioase și spațiul destinat personalului pentru îngrijirea pacienților suspecți COVID ;

- angajarea de personal pentru o perioadă determinată, în scopul asigurării unor servicii medicale corespunzătoare în perioada pandemiei;

- prezentări pentru personalul medico-sanitar, referitoare la infecția COVID-19, de pe site-ul Institutului Național de Sănătate Publică (www.insp.gov.ro), postate la rubrica „Informații”;

- măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor pacienților și a personalului în contextul COVID-19 (triajul tuturor persoanelor la intrarea în spital, intensificarea activităților de curățenie și dezinfecție în incinta spitalului, instruirea personalului privind securitatea și sănătatea în muncă, igiena mâinilor, evitarea atingerii ochilor, nasului și gurii, practicarea igienei respiratorii, utilizarea echipamentului de protecție individuală, păstrarea distanței, restricționarea vizitelor, limitarea procedurilor medicale, cu excepția urgențelor medicale și cele pentru prezentarea în instanță a pacienților, implementarea unui sistem online securizat de telemedicină, prin care să se asigure derularea pe această platformă audio/video a tuturor audierilor privind litigiile/ședințele de judecată pentru pacienții care necesită prezentarea la instanța de judecată, transmiterea în sistem securizat online a rețetelor pacienților din serviciul ambulatoriu, revizuirea circuitelor din spital și stabilirea traseelor, astfel încât să se limiteze orice deplasare a personalului și pacienților care nu este absolut necesară, reorganizarea spațiului de triaj al pacienților, comunicarea pe site și prin alte mijloacele disponibile privind

internarea pacienților, asigurarea unor saloane-izolator pentru pacienții suspecți de infecție cu SARS-COV-2, până la confirmarea sau infirmarea diagnosticului);

- asigurarea stocurilor de materiale sanitare și dezinfectanți, necesare pentru buna funcționare a activității în spital, montarea de recipiente pentru dezinfecție și achiziționarea unor containere pentru colectarea obiectelor contaminate;

- instruirea personalului cu privire la utilizarea rațională a echipamentului de protecție individuală, a identificării simptomelor unei posibile infecții cu virusul COVID-19;

- întocmirea unei proceduri operaționale în cazul unei posibile infecții cu COVID-19 și prelucrarea personalului medical și auxiliar cu privire la Metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus, Definițiile de caz pentru Sindromul respirator acut cu noul coronavirus, Ghidul privind echiparea cu echipament de protecție individuală pentru contact direct sau contact cu picături de lichid infectate, Protocolul de recoltare coronavirus etc.;

- recoltarea probelor conform procedurii privind prelevarea și transportul probelor biologice pentru diagnosticul infecției cu SARS-CoV-2 și transmiterea la laboratorul de analize medicale, împreună cu formularul de însoțire probe recoltate;

- restricționarea accesului personalului medical în saloanele pacienților cu infecție COVID-19, cu excepția celor implicați în îngrijirea directă, delimitarea unor zone de deplasare a pacienților și personalului pe un circuit bine stabilit;

- stabilirea măsurilor de organizare și desfășurare a activității în Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, spital non-covid, pe perioada stării de alertă.

Din verificarea documentelor prezentate, din interviurile cu conducerea spitalului și cu personalul, a rezultat că în cursul anului 2020, la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, **66 de pacienți și 35 de angajați au fost confirmați pozitiv la testul COVID-19, fiind astfel înregistrat un focar.**

În data de 03.08.2020 a fost confirmat primul cadru medical, iar în data de 04.09.2020 a fost confirmat pozitiv ultimul cadru medical. Primul pacient a fost confirmat în data de 24.08.2020, iar ultimul în data de 03.09.2020.

Conducerea spitalului a menționat că Direcția de Sănătate Publică Dolj s-a implicat în gestionarea cazurilor de îmbolnăvire cu COVID-19, fiind transmise măsurile de prevenire a răspândirii virusului, care au fost implementate la nivelul unității sanitare și au determinat reducerea/controlul focarului de infecție SARS- CoV- 2.

Începând cu data de 03.09.2020 și în perioada de monitorizare, nu s-au mai înregistrat cazuri suspecte sau confirmate în rândul personalului medico-sanitar și auxiliar și nici în rândul pacienților internați în spital.

Potrivit adresei Direcției de Sănătate Publică Dolj, din data de 08.10.2020, focarul de COVID-19 de la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare a fost declarat închis, începând cu data de 24.09.2020, întrucât nu au mai fost descoperite cazuri noi de infecție.

Drepturile fundamentale ale pacienților cu tulburări psihice au fost respectate conform legislației în vigoare, fiind asigurată permanent asistența medicală de specialitate. Au fost distribuite materiale de igienă personală și colectivă, s-au asigurat legăturile pacienților cu familiile și nu au fost impuse restricții severe asupra libertății de mișcare a acestora.

Conducerea spitalului a implementat măsurile de prevenție recomandate de Organizația Mondială a Sănătății, și în conformitate cu prevederile Hotărârilor Comitetului Național pentru Situații de Urgență (C.N.S.S.U.) privind aprobarea Procedurii operaționale privind gestionarea cazurilor de infecție cu noul coronavirus și pentru limitarea răspândirii virusului COVID-19.

Din verificarea documentelor prezentate, din interviurile cu conducerea spitalului și cu personalul, echipa de vizită a concluzionat că au fost întreprinse măsuri pentru prevenirea și limitarea răspândirii infecției SARS-CoV-2, dar ținând cont de numărul mare de infectări, atât la pacienți cât și la personal, recomandăm conducerii spitalului **respectarea în continuare a protocoalelor sanitare și a măsurilor recomandate de către Direcția de Sănătate Publică**

Dolj la ultimul control efectuat, pentru a preveni apariția unor noi cazuri de infectare în rândul pacienților internați și a personalului.

La Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, până la data vizitei (15.12.2020) nu au fost înregistrate incidente deosebite.

c) asigurarea hranei

Din studierea documentelor solicitate prezentate de conducerea spitalului și în urma discuțiilor purtate, a rezultat că nu au fost întâmpinate dificultăți în asigurarea hranei pacienților internați. Hrana pacienților internați era preparată la blocul alimentar al unității de personal calificat (bucătari). Blocul alimentar era dotat cu mașini de gătit pe gaz, sistem de ventilație funcțional, aparatură electrocasnică (mixer, robot de bucătărie, feliator etc.) și mobilier adecvat (mese de lucru din inox, dulapuri pentru veselă etc.). Persoanele internate serveau masa în sala de mese amenajată în vecinătatea blocului alimentar. Aceasta era dotată cu mobilier adecvat (mese, scaune) și avea o capacitate de aproximativ 160 locuri, bolnavii servind masa în trei serii, conform programului afișat. Hrana era distribuită de personalul de deservire. Pentru bolnavii cu comorbidități era asigurat regimul alimentar corespunzător (diabetic, gastric, hepatic, hipertensiv etc.) recomandat de medicul specialist și întocmit de asistentul dietetician.

Existau prelevate probe alimentare în recipiente închise, etichetate corespunzător și depozitate într-un frigider separat, conform prevederilor legale în vigoare.

d) servicii medicale

La Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare se efectuau atât internări voluntare, cât și internări nevoluntare, precum și internări medicale provizorii dispuse de instanța de judecată, conform art. 247 din Codul de Procedură Penală. Existau întocmite proceduri pentru toate categoriile de internări pe care spitalul era autorizat să le efectueze, precum și alte proceduri referitoare la consimțământul informat, aplicarea procedurilor de izolare și conțenționare, managementul pacientului agresiv și violent, transferul pacientului etc. În anul 2020 au fost efectuate 1214 de internări și 786 externări.

Conform datelor consemnate în Registrul de internări nevoluntare, a rezultat că în cursul

anului 2020 au fost efectuate 3 internări. Motivele internării au fost reprezentate de simptome acute psihiatrice (agitație psihomotorie, halucinații, ideație delirantă, agresivitate etc.). Au fost verificate dosarele pacienților internați în mod nevoluntar și s-a constatat că au fost respectate prevederile legale din Ordinul nr. 488/2016 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002 referitoare la constituirea comisiei de internări nevoluntare, notificarea comisiei și a conducerii spitalului, cererile adresate instanței de judecată.

Spitalul dispunea de cabinete medicale și săli de tratament repartizate pe fiecare pavilion. Cabinetele medicilor și sălile de tratament erau amenajate și dotate în mod corespunzător cu mobilier (canapea de consultații, mese recoltare probe biologice, dulapuri pentru păstrarea medicamentelor, birou, scaune etc.), lavoar cu apă curentă, echipament informatic, frigider, cântar, aparat de urgență și aparatură medicală specifică (tensiometru, stetoscop, glucometru etc.). Camera de gardă era dotată cu defibrilator, iar cabinetul de medicină internă cu electrocardiograf și ecograf.

Medicii specialiști efectuau zilnic consultații medicale în specialitatea psihiatrie, medicină generală sau boli interne, iar consultațiile de alte specialități (cardiologie, pneumologie, chirurgie, ortopedie, oftalmologie, ginecologie, neurologie etc.) erau asigurate prin prezentarea pacienților la unități medicale din municipiile Calafat și Craiova, existând încheiate contracte de prestări servicii medicale cu Spitalul Municipal Calafat și Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova. Transportul bolnavilor în vederea asigurării consultațiilor medicale interdisciplinare era efectuat cu cele trei autospeciale tip ambulanță din dotarea parcului auto al spitalului, însoțiți de personalul medical sau cu ambulanțe din dotarea Serviciului Județean de Ambulanță Dolj, însoțiți de personal medical calificat.

Pacienții internați erau diagnosticați cu afecțiuni psihice cronice care necesitau tratament și supraveghere din partea personalului specializat. Fiecare pacient internat avea întocmită Foaia de Observație Clinică Generală, unde erau consemnate monitorizarea stării generale de sănătate și a funcțiilor vitale, simptomatologia bolii, tratamentele efectuate, evoluția sub tratament, consultații medicale interdisciplinare, rezultatele analizelor efectuate etc.

Fișele medicale ale pacienților aveau atașat formularul de consimțământ informat,

completat și semnat de către pacient, conform procedurii existente.

Medicația era prescrisă conform protocoalelor terapeutice și era consemnată în foaia de observație de către medicul curant, respectiv de către medicul de gardă în cazul administrării suplimentare a unor medicamente recomandate de medicul de gardă (cu menționarea orei și a motivului suplimentării).

Au fost verificate mai multe foi de observație clinică generală ale pacienților internați, nefiind constatată administrarea în exces a medicației psihotrope sau sedative. Evoluția clinică sub tratament a bolnavilor era monitorizată zilnic de medicii psihiatri, iar schema terapeutică era revizuită în cazul în care simptomele clinice (somatice, psihice, comportamentale) impuneau această conduită, conform protocoalelor și ghidurilor terapeutice în vigoare.

Analizele medicale recomandate de către medic și investigațiile paraclinice erau efectuate la laboratorul de analize medicale al spitalului sau în alte unități medicale (Spitalul Municipal Calafat, Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova), existând încheiate contracte de prestări servicii în acest sens.

Exista întocmit contract cu o firmă specializată pentru ridicarea, transportul și neutralizarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

e) utilizarea măsurilor de restricționare a libertății de mișcare (izolarea și contenționarea)

Au fost verificate Registrele de evidență a măsurilor de contenționare/izolare și s-a constatat că acestea erau întocmite conform prevederilor Legii Sănătății Mintale nr. 487/2002 și a Normelor de aplicare a acestei legi, cuprinse în Ordinul Ministrului Sănătății nr. 488/2016. Unitatea spitalicească avea întocmită Procedura privind managementul pacientului agresiv și violent, în care era prevăzută și aplicarea măsurilor de contenționare și izolare. În anul 2020 au fost consemnate 12 situații de aplicare a măsurii de contenționare parțială sau totală. Contenționarea s-a efectuat în camera de izolare, cu mijloace omologate (curele din material textil cu închizători magnetice de tip Segufix), pe o perioadă de timp cuprinsă între 30-120 minute, fiind respectate prevederile legale în ceea ce privește supravegherea și monitorizarea pacienților. Din verificarea foilor de observație clinică ale pacienților contenționați a rezultat

că aceștia sufereau de afecțiuni psihice severe, cu evoluție imprezvizibilă chiar sub tratament medicamentos, măsura restricționării libertății de mișcare fiind luată doar în condiții de agitație psihomotorie marcată, însoțită de un potențial ridicat de auto/heteroagresivitate, comportament delirant, halucinații vizuale și auditive etc. Din verificarea documentelor prezentate s-a constatat că monitorizarea pacienților conționați a fost efectuată la fiecare 15 minute, **dar au existat și situații în care rezultatele monitorizării nu erau consemnate în Registrul de evidență a măsurilor de conționare la fiecare 15 minute.**

În ceea ce privește aplicarea măsurii de izolare, în anul 2020 aceasta a fost recomandată într-un singur caz. **Amenajarea izolatoarelor respecta doar parțial prevederile cuprinse în Ordinul nr. 488/2016, art. 8 (4,5,6) pentru aprobarea Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, ferestrele nefiind dublate cu suprafețe vitrate din plexiglas rezistent la zgârieturi, spargere și foc, scaun și masă fixate în perete și duș.**

Echipa de monitorizare recomandă conducerii spitalului **efectuarea demersurilor necesare în vederea dotării izolatoarelor potrivit prevederilor legale în vigoare.**

Conform documentelor prezentate, în anul 2020 au fost înregistrate 12 cazuri de deces ale unor pacienți internați la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare. În toate situațiile au fost anunțate Poliția și Serviciul de Medicină Legală. Decesele s-au produs pe fondul unor afecțiuni acute (insuficiență cardio-respiratorie acută, infarct miocardic, bronhopneumonie acută, **obstrucție a căilor respiratorii cu bol alimentar - 2 cazuri, obstrucție căi aeriene superioare – 5 cazuri**). Având în vedere rata relativ ridicată a deceselor prin obstrucție a căilor respiratorii cu bol alimentar sau cu alte obiecte, echipa de monitorizare recomandă conducerii spitalului **instruirea personalului în ceea ce privește supravegherea atentă a bolnavilor pe parcursul servirii mesei și a desfășurării diferitelor activități cotidiene și intervenția imediată, potrivit competențelor, în situația obstrucției căilor aeriene.**

Nu au existat cazuri de decese suspecte care să facă obiectul implicării organelor de cercetare penală.

f) modul de acordare a asistenței psihologice

Spitalul avea angajați trei psihologi cu drept de liberă practică în specialitatea Psihologie clinică, fiind înscriși în Colegiul Psihologilor din România, conform Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România. Psihologii au participat la diverse cursuri de formare profesională continuă în domeniul psihologiei, în conformitate cu art. 17 alin. d din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România „*psihologul cu drept de liberă practică are obligația să se preocupe de perfecționarea calificării profesionale*”: Utilizarea metodelor de psihoterapie prin expunere în mediul virtual, Hipnoterapia cognitiv-comportamentală la copii, adolescenți, adulți, Psihoterapia de la vindecarea traumei la dezvoltarea personală, Evaluarea clinică a adultului în psihoterapia integrativă etc.

Psihologii desfășurau următoarele activități, conform fișei postului: diagnostic și evaluare clinică (investigarea și psihodiagnosticul tulburărilor psihice, evaluare cognitivă, evaluare comportamentală, evaluare subiectiv-emoțională, evaluarea personalității și a mecanismelor de coping, adaptare sau defensive, alte evaluări în situații care implică componente psihologice); intervenție psihologică (consiliere și terapie suportivă, consiliere în vederea optimizării și dezvoltării personale (îmbunătățirea stimei de sine, autoacceptare etc), consiliere pre și postdiagnostic, terapii de scurtă durată focalizate pe problemă, prevenție, recuperare (individuală și de grup), terapii standard de relaxare și sugestive, terapia pierderii și a durerii, consiliere în vederea creșterii aderenței la tratament, modificării stilului de viață, prevenție etc. Psihologii aveau întocmite Registre de evidență a actelor profesionale, numerotate și înregistrate la secretariatul unității, dar **în urma verificării acestora s-a constatat că nu se completa niciodată ultima rubrică, respectiv „Semnătura beneficiarului serviciilor psihologice”**.

Pentru evaluarea psihologică a beneficiarilor, psihologii foloseau diverse teste, cu licență, achiziționate de către spital: Woodworth Matthew POPQ – Test de evaluare a unor tendințe

psihopatologice, Evaluarea funcțiilor Eului, MCMI – III – Millon Clinical Multiaxial Inventory; Scid I, Scid II, Matrici Progresive Raven, Testul arborelui etc.

În cursul anilor 2019 și 2020, psihologii au realizat 1280, respectiv 851 de evaluări psihologice; 1959, respectiv 2273 ședințe de consiliere/terapie. Unul dintre psihologi a realizat și câteva ședințe de terapie de grup și meloterapie.

Cabinetele psihologilor erau personalizate, astfel încât asigurau securitatea emoțională a pacienților, confortul lor psihic și confidențialitatea. Pentru desfășurarea terapiilor alternative, un cabinet era dotat cu proiector video, DVD-uri etc. Cabinetele au fost dotate cu mobilier, **lipsind în continuare dotarea tehnică corespunzătoare a acestora, necesară desfășurării activității în cele mai bune condiții**; în acest sens, psihologii au întocmit referate pentru noi achiziții de mobilier, calculatoare și imprimante etc.

Conform răspunsului primit la recomandarea formulată la vizita anterioară, de la conducerea spitalului, rezultă că *„s-a stabilit instalarea camerelor de supraveghere în izolatoarele destinate supravegherii pacienților agitați/agresivi, pe holurile secțiilor medicale, la intrarea în secții”*. Referitor la monitorizarea video din izolatoare, având în vedere dispozițiile art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale *„Dreptul la respectarea vieții private și de familie”* apreciem că, **deși supravegherea video constituie o încălcare a dreptului persoanei la viață privată, aceasta se poate justifica în condiții speciale, individualizată pentru fiecare caz în parte și avându-se în vedere circumstanțele excepționale pentru protejarea vieții, integrității fizice sau sănătății persoanelor vizate.**

Prin urmare, în cazul folosirii motivate, **supravegherea video trebuie realizată proporțional cu scopul pentru care se utilizează, precum și cu asigurarea garanțiilor pentru protecția datelor cu caracter personal.**

g) alte aspecte constatate

Au fost verificate unele registre, printre care și **Registrul de plângeri/sesizări**, care era numerotat, semnat, **dar nu era rubricat corespunzător**. În cursul anului 2020 nu era înregistrată nicio plângere/sesizare din partea pacienților sau reprezentanților legali sau convenționali ai acestora.

Au fost solicitate demersurile efectuate de unitate în cazurile pacienților internați, care nu aveau un reprezentant legal ori nu aveau desemnat un reprezentant convențional.

S-a constatat că la data vizitei, unitatea avea înregistrate 26 de cazuri sociale, pentru care au fost sesizate autoritățile tutelare din cadrul primăriilor de domiciliu ale pacienților, privind reprezentantul legal sau convențional.

Din discuțiile cu asistentul social a rezultat că existau pacienți internați de mai mulți ani (cazuri sociale), pentru care au fost efectuate demersuri, dar nu au fost soluționate cazurile.

Echipa de monitorizare consideră necesară reluarea demersurilor la autoritățile locale sau județene, pentru identificarea aparținătorilor sau a unor locații de transfer, pentru pacienții care nu aveau familii sau alți aparținători (cazuri sociale).

Din documentele prezentate și din discuțiile cu conducerea spitalului a rezultat că la data efectuării monitorizării erau internați 6 pacienți cu dizabilități fizice, pentru care nu era amenajat un grup sanitar dotat corespunzător pentru persoane cu dizabilități. Echipa de monitorizare recomandă conducerii spitalului să amenajeze cel puțin un grup sanitar pentru persoane cu dizabilități.

În cadrul activității de monitorizare a fost verificat și modul în care au fost implementate recomandările formulate la vizita anterioară.

În continuare, prezentăm Recomandările transmise conducerii Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare în urma vizitei anterioare, și modul de implementare:

1. Verificarea modului de înregistrare a datelor în registrul unic de conținere și izolare, astfel încât să fie specificată clar măsura restrictivă aplicată, precum și nominalizarea personalului medical și auxiliar care a participat la aplicarea măsurii restrictive;

Echipa de monitorizare a verificat modul de înregistrare a datelor în registrul unic de conținere și a constatat că erau respectate prevederile legale referitoare la

menționarea măsurii restrictive aplicate și nominalizarea personalului medical și auxiliar care a participat la aplicarea măsurii restrictive.

Recomandare implementată

2. Efectuarea demersurilor necesare în vederea completării posturilor vacante din schema de personal pentru îmbunătățirea serviciilor de asistență socio-medicală acordate;

*Echipa de monitorizare a constatat că de la data vizitei anterioare și până la data activității de monitorizare au fost efectuate demersuri pentru completarea posturilor vacante din schema de personal și pentru îmbunătățirea serviciilor de asistență socio-medicală acordate. Totuși, din documentele prezentate de conducerea spitalului a rezultat că, deși în cursul anului 2020 au fost încadrate 32 de persoane pe posturile vacante, **la data activității de monitorizare existau 76 de posturi vacante.***

Recomandare implementată parțial

3 Asigurarea permanentă și la timp a hranei pentru regimurile alimentare prescrise de medic în cazul anumitor boli (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.);

Au fost prezentate documente din care a rezultat că hrana necesară pacienților era asigurată conform regimurilor igieno-dietetice recomandate de medici și conform comorbidităților somatice.

Recomandare implementată

4. Elaborarea pentru fiecare pacient a unui Program terapeutic individualizat care să includă pe lângă terapia medicamentoasă și activități complementare (activități de terapie ocupațională, ergoterapie, reabilitare socială etc.);

S-a constatat că Programul terapeutic individualizat exista în fiecare foaie de observație și cuprindea terapia medicamentoasă, activități de terapie ocupațională și reabilitare socială.

Recomandare implementată

5. Completarea studiilor personalului care este încadrat pe posturi de asistent social sau angajarea de asistenți sociali cu diplomă de licență și aviz de exercitare a profesiei;

Echipa de monitorizare a constatat că 3 dintre cei 4 asistenți sociali și-au completat studiile, urmând ca în cursul acestui an să obțină diploma de licență și avizul de exercitare a profesiei.

Recomandare implementată parțial

6. Efectuarea unor cursuri de formare profesională continuă, a unor activități de dezvoltare personală și responsabilizare a personalului de îngrijire (infirmieri), cu scopul prevenirii abuzului fizic și verbal asupra pacienților;

S-au desfășurat unele cursuri de formare profesională continuă, constând în prelucrarea Ghidului de abordare a pacientului agresiv și violent în urgență și a Procedurii Operaționale –Managementul pacientului agresiv/violent, fiind încheiate procese-verbale în acest sens.

Recomandare implementată

7. Supravegherea mai riguroasă a personalului în scopul prevenirii și evitării situațiilor privind comportamentul agresiv față de pacienți;

În vederea supravegherii mai riguroase a personalului în scopul prevenirii și evitării situațiilor privind comportamentul agresiv față de pacienți, s-au stabilit ca măsuri suplimentare, celor conform fișelor de post, instalarea camerelor de supraveghere în spațiile comune ale secțiilor medicale, la intrarea în secții și instruirea întregului personal în acest sens.

În cursul anului 2020 nu era înregistrată nicio plângere/sesizare, din partea pacienților sau reprezentanților legali sau convenționali ai acestora, în Registrul de sesizări și reclamații.

Recomandare implementată

8. Identificarea grupurilor de persoane vulnerabile din spital (persoane cu risc suicidar, cu risc crescut de agresivitate, victime ale traumelor etc.) și acordarea cu prioritate a intervenției psihologice specifice;

Identificarea grupului de persoane vulnerabile din spital se face prin chestionarele de evaluare a pacienților, existente în foile de observație. Ulterior identificării persoanelor vulnerabile, acestora li se asigură, cu prioritate, asistență psihologică specifică.

Recomandare implementată

9. Dotarea conform standardelor a cabinetelor destinate acordării asistenței psihologice și înlocuirea mobilierului vechi și uzat;

Cabinetele au fost dotate parțial cu mobilier, lipsind în continuare dotarea tehnică corespunzătoare a acestora, necesară desfășurării activității în cele mai bune condiții. În acest sens, psihologii au întocmit referate pentru noi achiziții de mobilier, calculatoare și imprimante etc.

Recomandare implementată parțial

10. Asigurarea intimității la cabinele de duș;

La cabinele de duș au fost montate perdele de protecție pentru asigurarea intimității pacienților.

Recomandare implementată

11. Montarea unor site de protecție la toate ferestrele pentru a împiedica pătrunderea insectelor în interiorul tuturor spațiilor din incinta spitalului;

Au fost montate site de protecție pentru împiedicarea pătrunderii insectelor la majoritatea spațiilor din incinta spitalului, urmând ca în cursul anului 2021 să se monteze site și la celelalte spații, lucrarea nefiind finalizată.

Recomandare implementată parțial

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,
Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Spitalului de Psihiatrie Poiana Mare, județul Dolj, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. reluarea demersurilor la autoritățile locale sau județene pentru identificarea aparținătorilor sau a unor locații de transfer pentru pacienții care nu aveau familii sau alți aparținători (cazuri sociale);
2. respectarea prevederilor legale în ceea ce privește consemnarea în Registrul măsurilor de conținere și izolare a monitorizării funcțiilor vitale la fiecare 15 minute;
3. completarea integrală a Registrului de evidență a actelor profesionale, inclusiv ultima rubrică, respectiv Semnătura beneficiarului serviciilor psihologice;
4. continuarea demersurilor în vederea dotării corespunzătoare a cabinetelor psihologice;
5. monitorizarea video a izolatoarelor doar în condiții excepționale, pentru asigurarea protecției vieții, integrității fizice și sănătății persoanelor, efectuată proporțional cu scopul pentru care se utilizează și cu asigurarea garanțiilor pentru protecția datelor cu caracter personal;
6. instruirea personalului privind necesitatea supravegherii atente a bolnavilor pe parcursul servirii mesei și a desfășurării altor activități și intervenția imediată, potrivit competențelor, în situații de obstrucție a căilor respiratorii;
7. întocmirea corespunzătoare a registrului de sesizări/reclamații existent (rubricarea acestuia);
8. continuarea demersurilor necesare în vederea angajării de personal pe funcțiile vacante;
9. continuarea demersurilor pentru completarea studiilor de către cei patru asistenți sociali, pentru obținerea diplomelor de licență și a avizelor de exercitare a profesiei;
10. finalizarea lucrărilor de montare a sitelor de protecție la toate ferestrele saloanelor;
11. continuarea amenajării izolatoarelor, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

12. efectuarea demersurilor necesare pentru amenajarea cel puțin a unui grup sanitar pentru persoane cu dizabilități.

Craiova, 8 martie 2021